

POSTANOWIENIE

Dnia 16 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **M. O.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 16 kwietnia 2025 r.,

wniosku skazanego

o wznowienie postępowania karnego zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 16 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKa 29/24

oraz sygnalizacji zaistnienia podstaw do wznowienia postępowania z urzędu

p o s t a n o w i ł

- 1. stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu,**
- 2. na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej, wyrokiem z dnia 17 sierpnia 2023 r., w sprawie III K 187/16, uznał M. O. za winnego popełnienia zarzucanych mu aktem oskarżenia szeregu przestępstw i orzekł wobec niego karę łączną 7 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wymiarze 400 stawek dziennych, ustalając

wysokość jednej stawki na 20 złotych. Po rozpoznaniu wywiedzionych apelacji, wyrokiem z dnia 16 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKa 29/24, Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił zaskarżone orzeczenie, w tym m.in. uchylił zaskarżony wyrok co do jednego z przypisanych M. O. czynów i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Oświęcimiu, złagodził orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności, orzekając karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Pismem datowanym na 27 lutego 2025 r., skazany M. O. wniósł o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach, albowiem sąd nie spełniał warunków niezależności i bezstronności ze względu na sposób „wyłonienia”. Wyrokowi wydanemu przez Sąd Apelacyjny zarzucił „naruszenie art. 16 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 41 Kodeksu postępowania karnego poprzez wydanie wyroku przez sąd niewłaściwie obsadzony, w którego składzie zasiadał tzw. neo sędzia X.Y.”, powołany na urząd na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa wyłonionej po uprzednim skróceniu w sposób niezgodny z Konstytucją kadencji legalnie działającej Rady. Powołał się w tym zakresie na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i uchwałę połączonego składu Sądu Najwyższego, BSA I – 4110 – 1/20. Jednocześnie zwrócił się o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu w celu sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania, podnosząc, iż jego sytuacja finansowa jest „dramatyczna”, wprawdzie prawie przez cały czas odbywania kary pracuje, ale wynagrodzenie nie wystarcza nawet na opłacenie w całości alimentów i dlatego nie stać go na obrońcę z wyboru i opłacenie wniosku.

W dniu 8 kwietnia 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo skazanego z dnia 2 kwietnia 2025 r. uzupełniające wniosek o wznowienie postępowania z dnia 27 lutego 2025 r., w którym wskazuje on na okoliczności przemawiające za wznowieniem postępowania, takie jak m.in.: brak w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach odniesienia się do wszystkich zarzutów apelacyjnych, zaniechanie podjęcia wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy, tj. odmowy wystąpienia o uzupełniającą opinię biegłego, niezabezpieczenie przez sąd i

prokuraturę baz danych domu maklerskiego, czy oparcie się Sądu na opiniach innych biegłych w innej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kontrola i ocena podniesionego przez skazanego M. O. uchybienia prowadzi do wniosku, że brak jest podstaw do wznowienia postępowania w sprawie zakończonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKa 29/24 z urzędu, gdyż wbrew twierdzeniom wnioskodawcy nie doszło do zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w postaci nienależytej obsady Sądu odwoławczego.

Wskazanie przez M. O. na fakt powołania sędziego X.Y. na urząd sędziego w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach, w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. 2018, poz. 3), nie jest wystarczającą okolicznością, która wskazywałaby na brak jego bezstronności, a tym samym zaistnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Wnioskodawca nie przedstawił żadnych okoliczności w procesie powołania X.Y. na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w Katowicach, które uzasadniałyby przekonanie, że skład z jego udziałem nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości.

Z ogólnie dostępnych informacji wynika, że uchwałą Nr [...] /2021 z dnia [...] 2021 r. Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła Prezydentowi RP wniosek o powołanie X.Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach, ale skazany nawet nie próbuje analizować jej treści właśnie w kontekście spełnienia przez sędziego wymienionych standardów.

Orzekający w postępowaniu odwoławczym w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach sędzia X.Y., był już w ramach postępowania kasacyjnego kilkakrotnie testowany, np. w sprawie IV KK 40/24, czy IV KK 515/24. W obu przypadkach Sąd Najwyższy wyraźnie podkreślił, że nie zaistniała bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w sytuacji, gdy w składzie orzekającym zasiadał wskazany sędzia. Niecelowe jest powielanie przedstawionych w tych

orzeczeniach okoliczności, ale zasadnym jest odwołanie się do przebiegu kariery sędziego, w tym delegowania do sądu wyższego rzędu od 2017 r., wysokiego poziomu poparcia środowiska sędziowskiego odzwierciedlonego w wyniku głosowania Kolegium Sądu Apelacyjnego w Katowicach (uzyskał 8 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”) oraz oceny kwalifikacji zawodowych sędziego wynikającej z opinii sędziego wizytatora ds. karnych Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Powołane przez skazanego okoliczności nie są wystarczające do stwierdzenia zaistnienia uchybienia w postaci nienależytej obsady sądu rozpoznającego sprawę II AKa 29/24. Aby uznać, że w sprawie sąd był nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. muszą również zaistnieć inne okoliczności, które wskazywałyby na brak niezależności i bezstronności konkretnego sędziego. Sąd Najwyższy w pełni podziela stanowisko przedstawione w uchwale I KZP 2/22, iż brak podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r.).

Nieprzedstawienie przez wnioskodawcę w piśmie okoliczności świadczących o braku bezstronności i niezależności sędziego Sądu Apelacyjnego w Katowicach X.Y. oraz niedostrzeżenie takich okoliczności z urzędu przez Sąd Najwyższy, prowadzi do stwierdzenia braku podstaw wznowienia z urzędu postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKa 29/24, albowiem w sprawie nie zaistniało uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Warto dodać, że pismo skazanego w omawianym zakresie potraktowano jako sygnalizację wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 k.p.k., ponieważ stosownie do art. 542 § 3 k.p.k. wznowienie postępowania karnego na tej podstawie może nastąpić wyłącznie z urzędu, co oznacza, że stronie nie przysługuje prawo do złożenia wniosku o wznowienie postępowania, rozumianego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia.

Wniosek o wznowienie postępowania opierający się na innych, niż przesłanki z art. 439 § 1 k.p.k., powodach wznowienia postępowania, można natomiast wyczytać z uzasadnienia sygnalizacji i pisma skazanego z dnia 2 kwietnia 2025 r.

Przepis art. 545 § 3 k.p.k. umożliwiający wstępną kontrolę wniosku o wznowienie postępowania, stwarza także możliwość odstąpienia od konieczności przeprowadzenia różnego rodzaju czynności procesowych związanych z wnioskiem, w tym wyznaczenia obrońcy z urzędu. W tym stanie rzeczy niezasadne jest wyznaczenie wnioskodawcy obrońcy z urzędu, skoro we wniosku, co zostanie wykazane, nie wskazał on okoliczności, które spełniałyby którykolwiek z warunków wznowienia postępowania.

Odnosząc się do okoliczności podniesionych przez skazanego w piśmie z dnia 2 kwietnia 2025 r., stwierdzić należy, że nie wpisują się one w żadną z podstaw wznowienia postępowania, w szczególności z art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., tj. sytuacji, w której po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że: a) skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze, b) skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary, c) sąd umorzył lub warunkowo umorzył postępowanie karne, błędnie przyjmując popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu.

W związku z treścią wniosku, stwierdzić należy, że w postępowaniu wznowieniowym badaniu mogą podlegać tylko nowe fakty lub dowody, które ujawniły się po wydaniu prawomocnego orzeczenia, które nie były wcześniej znane zarówno stronie, jak i sądowi, a takich skazany nie przedstawił. Z wniesionego zaś pisma jednoznacznie wynika, że kwestionuje on ocenę dowodów przeprowadzoną w sprawie i wyprowadzone na tej podstawie ustalenia faktyczne.

Dodać także trzeba, że w piśmie, sygnalizującym zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, skazany odwołuje się do orzecznictwa trybunałów europejskich, co mogłoby wskazywać, że podstawy wznowienia postępowania

upatruje on w przepisie art. 540 § 3 k.p.k. Rzecz jednak w tym, że żaden z wyroków tych trybunałów nie wskazuje na to, że udział w wydaniu wyroku sędziego sądu powszechnego, który został powołany na swój urząd w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., powoduje bez konieczności przeprowadzenia testu, że sąd ten jest nienależycie obsadzony oraz z żadnego z tych orzeczeń nie wynika, iż w związku z tym, niejako automatycznie, zachodzi potrzeba wznowienia postępowania wynikająca z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego.

Z tych względów orzeczono, jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]